

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5 - ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ 2^{ου} ΒΑΘΜΟΥ

ΘΕΩΡΙΑ

Θ1. Η εξίσωση $ax^2 + bx + \gamma = 0$, με $a \neq 0$, είναι μια εξίσωση 2^{ου} βαθμού. Για να λύσουμε μια τέτοια εξίσωση, υπολογίζουμε τη διακρίνουσα $\Delta = b^2 - 4a\gamma$ και διακρίνουμε περιπτώσεις:

- Αν $\Delta < 0$, η εξίσωση είναι αδύνατη.
- Αν $\Delta = 0$, η εξίσωση έχει δύο ίσες ρίζες: $x_1 = x_2 = -\frac{b}{2a}$.
- Αν $\Delta > 0$, η εξίσωση έχει δύο άνισες ρίζες: $x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$.

Εννοείται (; 😊) πως η αρχική εξίσωση μπορεί να είναι σε διαφορετική μορφή από την $ax^2 + bx + \gamma = 0$. Σε αυτή την περίπτωση, φέρνουμε τα πάντα στο ίδιο μέλος αφήνοντας το 0 στο άλλο και διατάσσουμε το πολυώνυμο ώστε να είναι συμβατό με την αρχική μορφή.

Επίσης, αν η αρχική εξίσωση είναι ρητή (δηλαδή περιέχει κλάσματα με μεταβλητή στον παρονομαστή), ξεκινάμε με περιορισμούς (παρονομαστές διάφοροι του μηδενός), απαλοιφή παρονομαστών και συνεχίζουμε με τον τρόπο που περιγράψαμε παραπάνω.

Θ2. Αν στην εξίσωση $ax^2 + bx + \gamma = 0$, με $a \neq 0$, συμβεί το b ή το γ να είναι μηδέν, η εξίσωση λύνεται και χωρίς τη χρήση της διακρίνουσας. Δείτε τα παραδείγματα που ακολουθούν:

$$2x^2 - 8 = 0 \Leftrightarrow x^2 = 4 \Leftrightarrow x = \pm 2, \quad x^2 - 5 = 0 \Leftrightarrow x^2 = 5 \Leftrightarrow x = \pm\sqrt{5}, \quad 3x^2 + 27 = 0 \Leftrightarrow x^2 = -9, \text{ αδύνατη}$$

$$4x - 2x^2 = 0 \Leftrightarrow 2x(2 - x) = 0 \Leftrightarrow x = 0 \text{ ή } x = 2. \quad 6x^2 + 3x = 0 \Leftrightarrow 3x(2x + 1) = 0 \Leftrightarrow x = 0 \text{ ή } x = -\frac{1}{2}$$

Θ3. Άθροισμα και γινόμενο ριζών και η χρήση τους.

Με την προϋπόθεση ότι $\Delta \geq 0$, $x_1 + x_2 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} + \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-2b}{2a} = -\frac{b}{a}$, συμβολίζουμε το άθροισμα με $s = -\frac{b}{a}$.

$$x_1 \cdot x_2 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} \cdot \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{b^2 - \Delta}{4a^2} = \frac{b^2 - (b^2 - 4a\gamma)}{4a^2} = \frac{4a\gamma}{4a^2} = \frac{\gamma}{a}, \text{ συμβολίζουμε το γινόμενο με } p = \frac{\gamma}{a}$$

Αν για κάποια εξίσωση 2^{ου} βαθμού έχουν δοθεί οι ρίζες της, τότε μπορούμε να βρούμε μια εξίσωση που να δέχεται τις γνωστές μας ρίζες ως λύση της. Προσοχή!! Η εξίσωση που φτιάχνουμε δεν είναι μοναδική!

Έστω λοιπόν ότι x_1, x_2 είναι οι γνωστές μας ρίζες. Υπολογίζουμε τα $s = x_1 + x_2$ και $p = x_1 \cdot x_2$.

Τότε, μια εξίσωση που έχει ρίζες τα x_1, x_2 είναι η: $x^2 - sx + p = 0$, αλλά και κάθε άλλη εξίσωση της μορφής $\kappa \cdot (x^2 - sx + p) = 0$, με $\kappa \neq 0$.

Θ4. Στην επίλυση εξισώσεων 2^{ου} βαθμού, θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσουμε την ιδιότητα $|A|^2 = A^2$, όπως επίσης και τις ταυτότητες $a^2 + b^2 = (a+b)^2 - 2ab$, $a^3 + b^3 = (a+b)(a^2 - ab + b^2)$.

Θ5. Μπορούμε να λύνουμε συστήματα της μορφής: $\begin{cases} x + y = s \\ x \cdot y = p \end{cases}$. Τα x, y είναι οι λύσεις της εξίσωσης

$x^2 - sx + p = 0$. Αν, για παράδειγμα γνωρίζουμε ότι $x + y = -5$ και $xy = 6$, τότε η εξίσωση $x^2 + 5x + 6 = 0$ είναι η «επιλύουσα» του συστήματος που δίνει ότι $(x = -2 \text{ και } y = -3)$ ή $(x = -3 \text{ και } y = -2)$.

Θ6. Αν γνωρίζουμε τις άνισες ρίζες x_1, x_2 της εξίσωσης $ax^2 + bx + \gamma = 0$, τότε ισχύει:

$ax^2 + bx + \gamma = a(x - x_1)(x - x_2)$. Επίσης, αν $\Delta = 0$, η παράσταση $ax^2 + bx + \gamma$ μπορεί να γραφτεί σαν τετράγωνο

διωνύμου είτε απευθείας είτε μετά από ένα κοινό παράγοντα. Δείτε τα παρακάτω παραδείγματα:

$$2x^2 - 5x + 3 = 0 \xrightarrow{1, \frac{3}{2}} 2(x-1)(x-\frac{3}{2}) = 0 \Leftrightarrow (x-1)(2x-3) = 0, \quad -x^2 + 6x - 9 = 0 \Leftrightarrow -(x-3)^2 = 0$$

$$x^2 - x - 2 = 0 \xrightarrow{-1, 2} (x+1)(x-2) = 0, \quad 2x^2 - 8x + 8 = 0 \Leftrightarrow 2(x^2 - 4x + 4) = 0 \Leftrightarrow 2(x-2)^2 = 0$$

Θ7. Αν η ποσότητα $p=y/a$ είναι αρνητική, τότε η αντίστοιχη δευτεροβάθμια εξίσωση έχει δύο άνισες ρίζες

γιατί: $\frac{y}{a} < 0 \Leftrightarrow ay < 0 \Leftrightarrow -4ay > 0 \Leftrightarrow \beta^2 - 4ay > 0 \Leftrightarrow \Delta > 0.$

Θ8. Σε δευτεροβάθμιες εξισώσεις στις οποίες υπάρχουν μέσα και παράμετροι, θα πρέπει να μπορούμε να ξεκινήσουμε τις αντίστοιχες ασκήσεις διατυπώνοντας τις κατάλληλες απαιτήσεις.

Αν ένα τριώνυμο πρέπει να έχει:

• Δύο άνισες ρίζες	Ζητάμε:
• Δύο πραγματικές ρίζες	$\Delta > 0$
• Δύο ίσες ρίζες (Μια διπλή ρίζα)	$\Delta \geq 0$
• Δύο θετικές ρίζες	$\Delta = 0$
• Δύο αρνητικές ρίζες	$\Delta \geq 0, s > 0, p > 0$
• Δύο ετερόσημες ρίζες	$\Delta \geq 0, s < 0, p > 0$
• Δύο αντίθετες ρίζες	$p < 0$
• Δύο αντίστροφες ρίζες	$s = 0$ και ελέγχουμε στη συνέχεια αν $\Delta \geq 0.$
• Να μην έχει ρίζες (δηλαδή να διατηρεί πρόσημο)	$p = 1$ και ελέγχουμε στη συνέχεια αν $\Delta \geq 0.$
	$\Delta < 0$

Θ9. Υπάρχουν πολλές εξισώσεις που μπορούν να λυθούν αντικαθιστώντας με βοηθητικό άγνωστο συγκεκριμένες κάθε φορά παραστάσεις ώστε να προκύπτει εξίσωση δευτέρου βαθμού. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα:

$$(2x-1)^2 - 3|2x-1| + 2 = 0 \xrightarrow{y=|2x-1|} y^2 - 3y + 2 = 0 \dots$$

$$(x^2 - 2x)^2 + x^2 - 2x - 2 = 0 \xrightarrow{y=x^2-2x} y^2 + y - 2 = 0 \dots$$

$$x^6 - 9x^3 + 8 = 0 \xrightarrow{y=x^3} y^2 - 9y + 8 = 0 \dots$$

Θ10. Αν σε μια άσκηση με παραμετρική δευτεροβάθμια εξίσωση δίνεται μια σχέση ανάμεσα στις ρίζες ενός τριωνύμου, τότε εργαζόμαστε με άθροισμα και γινόμενο ριζών αξιοποιώντας τη δοσμένη σχέση.

ΛΥΜΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Π1. Να δικαιολογήσετε ότι οι παρακάτω δευτεροβάθμιες εξισώσεις έχουν ρίζες :

a. $x^2 - (a-1)x - 2 = 0$ β. $x^2 - (a+2)x + 2a = 0$ c. $x^2 - (a-2b)x - 2ab = 0$

Βρίσκουμε τις διακρίνουσες για τα τρία τριώνυμα και έχουμε:

a. $\Delta = (a-1)^2 + 8 > 0$, άρα το τριώνυμο έχει δύο άνισες ρίζες.

b. $\Delta = (a+2)^2 - 8a = a^2 - 4a + 4 = (a-2)^2 \geq 0$, άρα το τριώνυμο έχει δύο πραγματικές ρίζες.

c. $\Delta = (a-2b)^2 + 8ab = a^2 + 4ab + 4b^2 = (a+2b)^2 \geq 0$, άρα το τριώνυμο έχει δύο πραγματικές ρίζες

Π2. Να λύσετε την εξίσωση: $\frac{x}{x+2} - \frac{3}{x-2} = 0$

Ξεκινάμε περιορίζοντας τους παρονομαστές ώστε να είναι διαφορετικοί του μηδενός και στη συνέχεια πάμε σε απαλοιφή παρονομαστών και επίλυση της δευτεροβάθμιας που προκύπτει:

Πρέπει $x \neq 2$ και $x \neq -2$. $\frac{x}{x+2} - \frac{3}{x-2} = 0 \Leftrightarrow x^2 - 2x - 3x - 6 = 0 \Leftrightarrow x^2 - 5x - 6 = 0 \Leftrightarrow x = -1$ ή $x = 6$, δεκτές.

Π3. Να βρείτε δευτεροβάθμια εξίσωση με ρίζες: α. $-5, 2$ β. $\frac{1}{2}, -\frac{1}{3}$

Υπολογίζουμε τα s, p δηλαδή: $s = -5 + 2 = -3$, $p = -5 \cdot 2 = -10$, άρα: $x^2 - sx + p = 0 \Leftrightarrow x^2 + 3x - 10 = 0$.

Ομοίως για το β: $s = \frac{1}{2} - \frac{1}{3} = \frac{1}{6}$, $p = \frac{1}{2} \cdot \left(-\frac{1}{3}\right) = -\frac{1}{6}$, άρα: $x^2 - \frac{1}{6}x - \frac{1}{6} = 0 \Leftrightarrow 6x^2 - x - 1 = 0$.

Π4. Αν x_1, x_2 είναι οι ρίζες της εξίσωσης: $x^2 - x - 7 = 0$, να βρείτε τις τιμές των παραστάσεων:

a. $x_1^2 + x_2^2$ b. $x_1^3 + x_2^3$ c. $\frac{x_1^2}{x_2} + \frac{x_2^2}{x_1}$. Θα εφαρμόσουμε ταυτότητες, γνωρίζοντας ότι: $s=1, p=-7$.

$$a. x_1^2 + x_2^2 = (x_1 + x_2)^2 - 2x_1x_2 = s^2 - 2p = 1 + 14 = 15$$

$$b. x_1^3 + x_2^3 = (x_1 + x_2)(x_1^2 - x_1x_2 + x_2^2) = s(s^2 - 3p) = s^3 - 3ps = 1 + 21 = 22$$

$$c. \frac{x_1^2}{x_2} + \frac{x_2^2}{x_1} = \frac{x_1^3 + x_2^3}{x_1x_2} = \frac{s^3 - 3ps}{p} = -\frac{22}{7}$$

Π5. Να λύσετε το σύστημα:
$$\begin{cases} x + y = 3 \\ xy = -5 \end{cases}$$

Αρκεί να βρούμε τις ρίζες του τριωνύμου: $x^2 - 3x - 5 = 0$. Άρα: $x = \frac{-3 - \sqrt{29}}{2}$ και $y = \frac{-3 + \sqrt{29}}{2}$ ή αντίστροφα!

Π6. Να λυθούν οι παρακάτω εξισώσεις:

$$a. (x-2)^2 - 5|x-2| - 6 = 0 \quad b. (x^2 - 2x)^4 + (x^2 - 2x)^2 - 2 = 0$$

a. Θέτω $y = |x-2|$ και λύνω την εξίσωση: $y^2 - 5y - 6 = 0$, οπότε $y = 6$ ή $y = -1$. Συνεπώς, $|x-2| = -1$ (αδύνατη) ή $|x-2| = 6 \Leftrightarrow x = 8$ ή $x = -4$.

b. Θέτω $y = (x^2 - 2x)^2$ και λύνω την εξίσωση: $y^2 + y - 2 = 0$, οπότε $y = 1$ ή $y = -2$.

Η εξίσωση $(x^2 - 2x)^2 = -2$ είναι αδύνατη, ενώ η $(x^2 - 2x)^2 = 1 \Leftrightarrow x^2 - 2x = 1$ ή $x^2 - 2x = -1 \Leftrightarrow$

$$x^2 - 2x + 1 = 0 \text{ ή } x^2 - 2x - 1 = 0 \Leftrightarrow x = 1 \text{ ή } x = \frac{2 \pm 2\sqrt{2}}{2} \Leftrightarrow x = 1 \text{ ή } x = 1 - \sqrt{2} \text{ ή } x = 1 + \sqrt{2}$$

Π7. Να βρείτε για ποιες τιμές της μεταβλητής έχουν νόημα οι παρακάτω παραστάσεις και στη συνέχεια να τις απλοποιήσετε:

$$A = \frac{x^2 - 5x + 4}{2x^2 - x - 1}, \quad B = \frac{x^2 - (a+2)x + 2a}{x^2 - (a-1)x - a}, \quad a \in \mathbb{R}$$

Για την παράσταση A, πρέπει ο παρονομαστής να μην είναι μηδέν. Δηλαδή $2x^2 - x - 1 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq 1$ και $x \neq -\frac{1}{2}$.

Οι ρίζες του αριθμητή είναι τα 1 και -4, συνεπώς το κλάσμα γράφεται:
$$\frac{(x-1)(x+4)}{2(x-1)(x+\frac{1}{2})} = \frac{x+4}{2x+1}$$

Για την παράσταση B, πρέπει ο παρονομαστής επίσης να μην είναι μηδέν. Η διακρίνουσα του παρονομαστή είναι $\Delta = (a-1)^2 + 4a = a^2 + 1 + 2a = (a+1)^2 \geq 0$, και οι ρίζες του είναι τα a και -1, ενώ με αντίστοιχη διαδικασία για τον αριθμητή, έχουμε $\Delta = (a-2)^2 \geq 0$ και ρίζες τους αριθμούς a και 2.

Επομένως, πρέπει $x \neq a$ και $x \neq -1$ και τότε $B = \frac{(x-a)(x-2)}{(x-a)(x+1)} = \frac{x-2}{x+1}$

Π8. Δίνεται η εξίσωση: $(a-1)x^2 - (a+b)x - 2 = 0$, $a \in \mathbb{R}$

a. Για $a=1$, να περιορίσετε κατάλληλα το b ώστε η εξίσωση να έχει μοναδική λύση.

β. Αν το a διαφορετικό του 1 και οι ρίζες της εξίσωσης είναι τα -1 και 2, να βρείτε τις τιμές των a, b.

α. Αν $a=1$, η εξίσωση γίνεται: $-(1+b)x-2=0 \Leftrightarrow (1+b)x=-2$ συνεπώς θα έχει λύση το $x=\frac{-2}{b+1}$, εφόσον $b \neq -1$

β. Αν $a \neq 1$, η εξίσωση είναι 2ου βαθμού με ρίζες τους -1 και 2 , συνεπώς $s=1$, $p=-2$ άρα $\frac{a+b}{a-1}=1$ και $\frac{-2}{a-1}=-2$.

Η δεύτερη σχέση γίνεται $-2=-2a+2 \Leftrightarrow a=-2$, οπότε η πρώτη σχέση γίνεται: $\frac{-2+b}{-3}=1 \Leftrightarrow b=-1$.

Π9. Δίνεται η εξίσωση: $x^2+ax-27=0$. Αν γνωρίζουμε ότι η μια ρίζα της ισούται με το τετράγωνο της άλλης, να βρείτε τις ρίζες της και την τιμή του a .

Θα δουλέψουμε με άθροισμα και γινόμενο ριζών.

$x_1=x_2^2$, $x_1+x_2=-a$, $x_1 \cdot x_2=-27$ συνεπώς η τελευταία σχέση θα δώσει $x_2^3=-27 \Leftrightarrow x_2=-3$

επομένως $x_1=9$ και $9-3=-a \Leftrightarrow a=-6$

Π10. Δίνεται η εξίσωση: $(a-2)x^2-(3a+2)x+a-2=0$, $a \in \mathbb{R} - \{2\}$

α. Να βρείτε για ποιες τιμές του a η εξίσωση έχει δύο ίσες ρίζες και για τη μικρότερη από τις δύο τιμές του a να βρείτε και την λύση της εξίσωσης.

Απάντηση: Πρέπει $\Delta=0 \Leftrightarrow \Delta=(3a+2)^2-4(a-2)^2=0 \Leftrightarrow (3a+2-2a+4)(3a+2+2a-4)=0 \Leftrightarrow a=-6$ ή $a=\frac{2}{5}$

Για $a=-6$, η εξίσωση γίνεται: $-8x^2+16x-8=0 \Leftrightarrow -8(x-1)^2=0 \Leftrightarrow x=1$.

β. Αν $a < -6$, να δικαιολογήσετε ότι η εξίσωση έχει δύο άνισες και αντίστροφες ρίζες.

Απάντηση:

Είναι $\Delta=(a+6)(5a-2)$, συνεπώς, αν $a < -6 \Rightarrow a+6 < 0$ και $5a-2 < 0 \Rightarrow \Delta > 0$, άρα έχει 2 άνισες ρίζες.

Επίσης, επειδή $p=x_1 \cdot x_2 = \frac{a-2}{a-2}=1$, οι ρίζες είναι αντίστροφες.

Π11. Να βρείτε δευτεροβάθμια εξίσωση με ρίζες τους αριθμούς x_1-3 , x_2-3 , όπου x_1, x_2 οι ρίζες

της εξίσωσης: $x^2+x-5=0$

Απάντηση: Υπολογίζουμε τα s , p της δοσμένης εξίσωσης. Είναι $s=-1$ και $p=-5$. Στη συνέχεια βρίσκουμε το άθροισμα και το γινόμενο των ριζών της ζητούμενης εξίσωσης :

$x_1-3+x_2-3=-7$ και $(x_1-3)(x_2-3)=x_1x_2-3(x_1+x_2)+9=-5+3+9=7$, συνεπώς η ζητούμενη εξίσωση είναι η $x^2+7x+7=0$ (ή οποιαδήποτε με μορφή: $k(x^2+7x+7)=0$, $k \in \mathbb{R}^*$).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A1. Να βρείτε με τη μεγαλύτερη δυνατή συντομία τις διακρίνουσες των παρακάτω εξισώσεων:

α. $x^2-2x-3=0$

β. $2x^2-5x+3=0$

γ. $3x^2-4x-7=0$

δ. $9x^2-12x+4=0$

A2. Οι διακρίνουσες των παραπάνω τριωνύμων είναι αντίστοιχα: α. $\Delta=16$ β. $\Delta=1$ γ. $\Delta=100$ δ. $\Delta=0$.

Να βρείτε με τη μεγαλύτερη δυνατή συντομία τις ρίζες τους και να τα γράψετε σε παραγοντοποιημένη μορφή.

A3. Να αποδείξετε ότι οι παρακάτω δευτεροβάθμιες εξισώσεις έχουν λύση για κάθε τιμή των παραμέτρων που περιέχουν:

a. $x^2 - 2ax - 3 = 0$

b. $2x^2 - 5ax + 3a^2 = 0$

c. $3x^2 - (a + \beta)x - \beta^2 = 0$

d. $ax^2 - 12x - 4a = 0$

A4. Να βρείτε δευτεροβάθμια εξίσωση με ρίζες τους αριθμούς $2x_1 - 1$, $2x_2 - 1$, όπου x_1, x_2 οι ρίζες της εξίσωσης: $x^2 - x - 4 = 0$

A5. Να βρείτε δευτεροβάθμια εξίσωση με ρίζες τους αριθμούς $\frac{x_1}{x_2}, \frac{x_2}{x_1}$, όπου x_1, x_2 οι ρίζες της εξίσωσης: $x^2 - 3x + 1 = 0$

A6. Δίνεται η παράσταση: $A = \frac{x^2 - x - 12}{2x^2 - 7x + 3}$.

α. Να βρείτε για ποιες τιμές του x έχει νόημα και να απλοποιήσετε τον τύπο της.

β. Να λύσετε την εξίσωση $A=x$.

A7. Δίνεται η εξίσωση: $ax^2 - (a+1)x + a = 0$, $a \in \mathbb{R}$

α. Να λύσετε την εξίσωση αν γνωρίζετε ότι είναι πρώτου βαθμού.

β. Αν η εξίσωση είναι 2^{ου} βαθμού με δύο ίσες ρίζες, να βρείτε τις τιμές της παραμέτρου a .

γ. Αν ισχύει ότι $a \in (-\frac{1}{3}, 0) \cup (0, 1)$, να δικαιολογήσετε ότι η εξίσωση δεν έχει ρίζες.

A8. Δίνεται η εξίσωση: $x^2 - (a-2)x - a^2 = 0$, $a \in \mathbb{R}$

α. Να δικαιολογήσετε ότι έχει δύο άνισες ρίζες για κάθε τιμή του πραγματικού a .

β. Αν η εξίσωση έχει δύο αντίθετες ρίζες, να βρείτε το a καθώς και τις ρίζες της.

γ. Είναι δυνατόν η αρχική εξίσωση να έχει δύο αρνητικές ρίζες; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

A9. Δίνονται οι εξισώσεις: $x^2 - 506x + 5 = 0$, $y^2 - y - 1001 = 0$ με ρίζες x_1, x_2, y_1, y_2 αντίστοιχα.

Να βρείτε την τιμή της παράστασης: $x_2(x_1^2 - y_2) + x_1(x_2^2 - y_1) - y_1x_2 - y_2x_1$

A10. Δίνεται η εξίσωση: $x^2 + x - a^2 = 0$, $a \in \mathbb{R}$.

α. Να δείξετε ότι έχει δύο άνισες ρίζες.

β. Να βρείτε την τιμή του a , αν γνωρίζετε ότι οι εικόνες των ριζών της στον άξονα των πραγματικών αριθμών έχουν απόσταση ίση με $\sqrt{17}$.

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ

1388. Δίνεται η εξίσωση $(8 - \lambda)x^2 - 2(\lambda - 2)x + 1 = 0$ με παράμετρο $\lambda \in \mathbb{R}$.

- α)** Να βρείτε τη τιμή του λ ώστε η εξίσωση να είναι 1ου βαθμού. (Μονάδες 5)
β) Αν η εξίσωση είναι 2ου βαθμού, να βρείτε τις τιμές του λ ώστε αυτή να έχει μια διπλή ρίζα. Για τις τιμές του λ που βρήκατε, να προσδιορίσετε τη διπλή ρίζα της εξίσωσης. (Μονάδες 10)
γ) Για τις τιμές του $\lambda \in \mathbb{R}$ που βρήκατε στο ερώτημα (β), να δείξετε ότι το τριώνυμο $(8 - \lambda)x^2 - 2(\lambda - 2)x + 1$ είναι μη αρνητικό, για κάθε πραγματικό αριθμό x . (Μονάδες 10)

1412. Δίνεται η εξίσωση: $(\lambda^2 - \lambda) \cdot x^2 - (\lambda^2 - 1) \cdot x + \lambda - 1 = 0$, (1) με παράμετρο $\lambda \in \mathbb{R}$

- α)** Να βρεθούν οι τιμές του $\lambda \in \mathbb{R}$, για τις οποίες η (1) είναι εξίσωση 2ου βαθμού. (Μονάδες 6)
β) Να αποδείξετε ότι για τις τιμές του $\lambda \in \mathbb{R}$ που βρήκατε στο (α) ερώτημα η (1) παίρνει τη μορφή: $\lambda x^2 - (\lambda + 1)x + 1 = 0$. (Μονάδες 6)
γ) Να αποδείξετε ότι για τις τιμές του $\lambda \in \mathbb{R}$ που βρήκατε στο (α) ερώτημα η (1) έχει δυο ρίζες πραγματικές και άνισες. (Μονάδες 7)
δ) Να προσδιορίσετε τις ρίζες της (1), αν αυτή είναι 2ου βαθμού. (Μονάδες 6)

33889. α) Να λύσετε τις εξισώσεις: $3x^2 - 14x + 8 = 0$ (1) και $8x^2 - 14x + 3 = 0$ (2). (Μονάδες 10)

β) Ένας μαθητής παρατήρησε ότι οι ρίζες της εξίσωσης (2) είναι οι αντίστροφοι των ριζών της εξίσωσης (1) και ισχυρίστηκε ότι το ίδιο θα ισχύει για οποιοδήποτε ζευγάρι εξισώσεων της μορφής $ax^2 + bx + \gamma = 0$ (3) και $\gamma x^2 + \beta x + \alpha = 0$ (4), με $\alpha \cdot \gamma \neq 0$. Αποδείξτε τον ισχυρισμό του μαθητή, δείχνοντας ότι: Αν ο αριθμός ρ είναι ρίζα της εξίσωσης (3) και $\alpha \cdot \gamma \neq 0$, τότε:

- i)** $\rho \neq 0$ (Μονάδες 5)
ii) ο $\frac{1}{\rho}$ επαληθεύει την εξίσωση (4). (Μονάδες 10)

13320. Θεωρούμε τις εξισώσεις $ax^2 + bx + \gamma = 0$ (I) και $\gamma x^2 + \beta x + \alpha = 0$ (II) όπου α, β, γ είναι μη μηδενικοί ακέραιοι, με $\alpha \neq \gamma$.

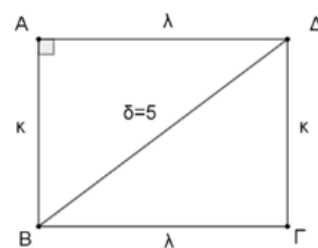
- α)** Να αποδείξετε ότι οι παραπάνω εξισώσεις έχουν το ίδιο πλήθος ριζών. (Μονάδες 8)
β) Αν ο αριθμός $\rho \neq 0$ είναι ρίζα της (I) να δείξετε ότι ο $\frac{1}{\rho}$ είναι ρίζα της (II) (Μονάδες 9)
γ) Να αποδείξετε, με απαγωγή σε άτοπο, ότι καμία από τις εξισώσεις (I), (II) δεν μπορεί να έχει ως ρίζα τον αριθμό $\sqrt{2}$. (Μονάδες 8)

34390. Δίνεται ορθογώνιο με διαστάσεις κ και λ του οποίου η περίμετρος είναι $\Pi = 14$ cm και μια διαγώνιος $\delta = 5$ cm.

- α) i.** Με χρήση της ταυτότητας $(\kappa + \lambda)^2 = \kappa^2 + 2\kappa\lambda + \lambda^2$, να δείξετε ότι για το εμβαδόν E του ορθογωνίου ισχύει $E = 12$ cm². (Μονάδες 7)
ii. Να αιτιολογήσετε γιατί οι τις διαστάσεις κ και λ του ορθογωνίου είναι ρίζες της εξίσωσης $x^2 - 7x + 12 = 0$. (Μονάδες 7)
iii. Να βρείτε τις διαστάσεις κ και λ του ορθογωνίου. (Μονάδες 4)

β) Να δείξετε ότι ένα ορθογώνιο με περίμετρο $\Pi = 14$ cm πρέπει να έχει εμβαδόν $E \leq \frac{49}{4}$.

(Μονάδες 7)

34544. Δίνεται η εξίσωση : $x^2 - 2\lambda x + 4(\lambda - 1) = 0$ (1) με άγνωστο το x και παράμετρο $\lambda \in \mathbb{R}$.

- α) Να αποδείξετε ότι η διακρίνουσα της εξίσωσης (1) είναι η $\Delta = (2\lambda - 4)^2$. (Μονάδες 7)
- β) Να βρείτε το πλήθος των ριζών της εξίσωσης (1) για τις διάφορες τιμές της παραμέτρου λ . (Μονάδες 9)
- γ) Να αποδείξετε ότι για οποιαδήποτε τιμή της παραμέτρου λ ο αριθμός $x = 2$ είναι λύση της εξίσωσης (1). (Μονάδες 9)

36651. Δίνεται η εξίσωση $x^2 - 2\lambda x + 4\lambda + 5 = 0$ με παράμετρο $\lambda \in \mathbb{R}$.

- α) Να βρείτε το πλήθος των πραγματικών ριζών της εξίσωσης όταν $\lambda = -2$ και όταν $\lambda = 3$. (Μονάδες 8)
- β) i. Να αποδείξετε ότι αν $\lambda = 5$, τότε η εξίσωση έχει μια διπλή ρίζα. (Μονάδες 3)
- ii. Να εξετάσετε αν υπάρχει άλλη τιμή του λ , ώστε η εξίσωση να έχει διπλή ρίζα. (Μονάδες 6)
- γ) Αν ισχύει $|\lambda^2 - 4\lambda - 5| = 4\lambda - \lambda^2 + 5$, $\lambda \in \mathbb{R} - \{-1, 5\}$ να αποδείξετε ότι η εξίσωση δεν έχει πραγματικές ρίζες. (Μονάδες 8)

35038. Έστω α, β πραγματικοί αριθμοί για τους οποίους ισχύουν: $\alpha \cdot \beta = 4$ και $\alpha^2\beta + \alpha\beta^2 = 20$.

- α) Να αποδείξετε ότι: $\alpha + \beta = 5$. (Μονάδες 10)
- β) Να κατασκευάσετε εξίσωση 2ου βαθμού με ρίζες τους αριθμούς α, β και να τους βρείτε. (Μονάδες 15)

1316. Έστω α, β πραγματικοί αριθμοί για τους οποίους ισχύουν:

$$\alpha + \beta = -1 \quad \text{και} \quad \alpha^3\beta + 2\alpha^2\beta^2 + \alpha\beta^3 = -12$$

- α) Να αποδείξετε ότι: $\alpha \cdot \beta = -12$. (Μονάδες 10)
- β) Να κατασκευάσετε εξίσωση 2ου βαθμού με ρίζες τους αριθμούς α, β και να τους βρείτε. (Μονάδες 15)

34310. Δίνεται η εξίσωση $\lambda x^2 + (2\lambda - 1)x + \lambda - 1 = 0$, με παράμετρο $\lambda \in \mathbb{R} - \{0\}$.

- α) Να δείξετε ότι η διακρίνουσα Δ της εξίσωσης είναι ανεξάρτητη του λ , δηλαδή σταθερή. (Μονάδες 8)
- β) Να προσδιορίσετε τις ρίζες της εξίσωσης συναρτήσει του λ . (Μονάδες 7)
- γ) Να βρείτε για ποιες τιμές του λ η απόσταση των ριζών της εξίσωσης στον άξονα των πραγματικών αριθμών είναι ίση με 2 μονάδες. (Μονάδες 10)

33854. Δίνονται η εξίσωση: $x^2 - 2x + \lambda = 0$, με παράμετρο $\lambda < 1$.

- α) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση έχει δύο ρίζες x_1, x_2 διαφορετικές μεταξύ τους. (Μονάδες 6)
- β) Να αποδείξετε ότι $x_1 + x_2 = 2$. (Μονάδες 4)
- γ) Αν για τις ρίζες x_1, x_2 ισχύει επιπλέον $|x_1 - 2| = |x_2 + 2|$ τότε:
- i) Να δείξετε ότι $x_1 - x_2 = 4$. (Μονάδες 7)
- ii) Να προσδιορίσετε τις ρίζες x_1, x_2 την τιμή του λ . (Μονάδες 8)

33585. Δίνονται η εξίσωση: $ax^2 - (a^2 - 1)x - a = 0$ με παράμετρο $a \neq 0$.

- α) Να αποδείξετε ότι η διακρίνουσα της εξίσωσης είναι $\Delta = (a^2 + 1)^2$. (Μονάδες 5)
- β) Να αποδείξετε ότι οι ρίζες της εξίσωσης είναι $p_1 = a$ και $p_2 = -\frac{1}{a}$. (Μονάδες 10)
- γ) Να βρεθούν οι τιμές του a ώστε $|p_1 - p_2| = 2$. (Μονάδες 10)